

Vaikuttajakirje esittelee tiiviisti EK:n keskeisiä ajankohtaisia asioita. Katsaus jaetaan tiedoksi EK:n hallituksen kokouksessa sekä liittojohtoryhmälle ja valiokuntien jäsenille ja se on saatavilla EK:n nettisivuilla.

⌋ **VAALIVAIKUTTAMISEN TILANNEKATSAUS**

Vaalikeskustelu käy kuumana, kun vaaleihin on aikaa 2,5 viikkoa. Huolestuttavaa on, että puolueet keskittyvät puheissaan menojen jakamiseen ja menoesityksiä katetaan erilaisilla elinkeinoelämän kannalta haitallisilla veronkiristyksillä. EK tekee töitä sen eteen, että puolueet toisivat esille keinojaan kestävän talouskasvun varmistamiseksi ja työllisyysasteen nostamiseksi yli 75% seuraavalla vaalikaudella. Olisi tärkeää saada vaaliaktiivisuus korkeaksi sekä eduskuntavaaleissa su 14.4.2019 että EU-vaaleissa su 26.5.2019. Kaikki EK:n vaalitavoitteet ja aineistot löytyvät www.ekvaaliviestit.fi

Lisätiedot: Taina Susiluoto

⌋ **EK JÄRJESTÄNYT YHDESSÄ KAUPPAKAMAREIDEN KANSSA ALUEELLISIA VAALITENTTEJÄ**

Osana eduskuntavaalivaikuttamista EK on yhdessä Kauppakamarien kanssa järjestänyt vaalitenttejä eri puolilla Suomea. Vaalitentteissä on keskitytty yrittäjyyteen, työllisyyteen ja talouteen. Tenttejä on pidetty Lappeenrannassa, Mikkelissä, Tampereella ja Jyväskylässä. Tampereen tilaisuus järjestettiin laajasti elinkeinoelämän järjestöjen yhteisvoimin, sillä mukana oli myös Pirkanmaan Yrittäjät.

Lisätiedot: Jenni Ruokonen

⌋ **TYÖMARKKINAJÄRJESTÖJEN YHTEINEN VAALIKIERTUE ALUEILLA ETENEE**

11 paikkakunnalla järjestettävä työmarkkinajärjestöjen yhteinen vaalikiertue on saanut hyvän vastaanoton ja näkyvyyttä mediassa. Paikalla on ollut eduskuntavaaliehdokkaita sekä alan asiantuntijoita. Aiheina tilaisuuksissa on ollut mm. työllisyys, koulutus, osaaminen ja tutkimus. Keskustelua on käyty myös tekoälyn mahdollisuuksista sekä kaupungistumisesta. Kiertueen ovat järjestäneet EK, Akava, SAK, KT, STTK

Lisätiedot: Vesa Perälampi

⌋ **EK MUKANA VAADI FAKTAT EU-KAMPANJASSA**

Vaadi faktat -kampanjan tavoitteena on nostaa kansalaisten äänestysaktiivisuutta kevään EU-vaaleissa, erityisesti nuorten parissa. Kampanja starttasi 21.3. ja se vierailee yhteensä 22 paikkakunnalla. Mukana on 30 kansalaisjärjestöä sekä yhdeksän suurinta poliittista puoluetta. Kampanjaa koordinoivat Eurooppalainen Suomi ry ja Eurooppanuoret ry. Kampanjaan kuuluu kiertueen ohella olennaisena osana faktantarkkailu. Faktantarkkailukampanjalla pyritään poistamaan EU-päätöksentekoon liittyviä myyttejä ja tekemään vaalikeskustelusta faktoihin perustuvaa.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

⌋ **TERVEYDEN TEKIJÄT -RAPORTTI JULKAISTIIN**

EK ja terveysalan järjestöt julkistivat ehdotuksensa Suomen uudeksi terveysvisioksi. Terveiden tekijät -visioraportti nostaa keskiöön ihmisen ja terveyden sekä esittää keinoja, kuinka teknologia, digitalisaatio ja data valjastetaan palvelemaan ihmisten hyvinvointia ja tulevaisuuden terveydenhuoltoa. EK:n lisäksi mukana hankkeessa Lääketeollisuus ry, Terveysteknologia ry, Hyvinvointiala HALI ry, Lääkäripalveluyritykset ry sekä Sailab - Medtech ry.

Lisätiedot: Mika Tuuliainen:

⌋ ÄLYKÄS JA AVOIN EUROOPPA -ESITE JULKAISTIIN

EK on valmistellut kansantajuksen esitteen suomalaisen elinkeinoelämän keskeisimmistä EU-tavoitteista ja politiikka-alueista vuosille 2020-2024. Tärkeimmät viestit ovat: Keskitytään olennaiseen. Haetaan ratkaisuja. Ollaan käytännönläheisiä. Rakennetaan fiksua EU:ta. Esite löytyy: <https://ek.fi/EU2019>

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

⌋ KILPAILUNEUTRALITEETTISÄÄNTELY TEHOSTUU

Kilpailulain muutosehdotus hyväksyttiin eduskunnassa. Ehdotukseen sisältyvän kirjanpidon eriyttämismääräyksen voimaantulon myötä julkisen sektorin elinkeinotoiminnan läpinäkyvyys paranee ja kilpailuneutraliteettivalvonta tehostuu EK:n tavoitteiden mukaisesti.

Lisätiedot: Mia Salonen

⌋ ONLINEALUSTOJEN LISÄTTÄVÄ LÄPINÄKYVYYTTÄ MYYJIÄ KOHTAAN

EU:ssa saatiin valmiiksi P2B-asetus ("platform-to-business"), joka sääntelee kuluttajille suunnattujen onlinealustojen ja niillä toimivien yritysten välisiä suhteita. Alustoja veloitetaan lisäämään läpinäkyvyyttä tuotteiden sijoittelua koskien (ranking) ja rajoittamaan tiettyjen, myyjien puolelta yksipuoliseksi koettujen sopimusehtojen käyttöä. Lisäksi alustojen tulee taata tehokas valitusmekanismi myyjille. Asetus tulee voimaan 2020.

Lisätiedot: Sanna-Maria Bertell

⌋ PK-YRITYKSET TYYTYVÄISIÄ AMMATILLISEEN KOULUTUKSEEN

Taloustutkimus selvitti EK:n toimeksiannosta pk-yritysten kokemuksia yhteistyöstä ammatillisen koulutuksen kanssa. Yli 80 prosenttia pk-yrityksistä oli tehnyt yhteistyötä ammatillisen koulutuksen kanssa ja ainoastaan 7 prosenttia oli yhteistyöhön tyytymättömiä. Yritykset eivät kuitenkaan tunne uudistuneen ammatillisen koulutuksen tarjoamia mahdollisuuksia kovinkaan hyvin ja koulutuksen järjestäjiltä odotetaan aktiivisuutta yhteistyömahdollisuuksista viestimiseen. <https://ek.fi/ajankohtaista/tiedotteet/2019/03/12/taloustutkimus-pk-yritykset-tyytyvaisia-ammattilliseen-koulutukseen/>

Lisätiedot: Mikko Vieltojärvi

⌋ TIEDUSTELULAIT HYVÄKSYTTIIN EDUSKUNNASSA

Eduskunta hyväksyi pitkään valmistellut sotilas- ja siviilitiedustelulait 11.3.2019. Lainsäädäntöä laadittaessa elinkeinoelämän tarpeet huomioitiin hyvin, ja aiemmin esillä olleet huolet onnistuttiin ratkaisemaan rakentavasti. Valmistelun aikana toimineen elinkeinoelämän oman seurantaryhmän toiminta jatkuu lain soveltamisen, viranomaiskäytäntöjen sekä yritysvaikutusten seuraamiseen.

Lisätiedot: Mika Susi

⌋ RESERVIPOLIISILAKI RAUKEAA

Eduskunnan valiokuntakäsittelyssä ollut reservipoliisilakiesitys raukeaa. Esitys sisälsi ongelmallisia kohtia mm. työelämän ja työnantajien kannalta. Havaittujen muutostarpeiden vuoksi esityksen eteneminen olisi vaatinut vielä uutta valmistelua mm. perustuslain näkökulmasta.

Lisätiedot: Mika Susi

Ⓞ **LUVITUKSEN SUJUVOITTAMISESSA KAKSI LAKIEHDOTUSTA, MUTTA LUOVA-VIRASTO KAATUI SOTE-, MAAKUNTAUUDISTUKSEN MUKANA**

Eduskunta on hyväksynyt luvituksen sujuvoittamista koskien lain eräiden ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittamisesta. Esityksen mukaan eri lupien käsittelyä koskevat menettelyt viranomaisissa kytketään aikataulullisesti yhteen tarkoituksena nopeuttaa luvitukseen kuluva kokonaisaika. Lisäksi eduskunta hyväksyi lait ympäristönsuojelu- ja vesilain muuttamisesta, joilla edistetään molempien lakien lupakäsittelyn sähköistämistä. Sen sijaan lupa- ja valvonta-asioiden keskittäminen yhteen valtakunnalliseen viranomaiseen jäi toteutumatta. Ns. Luova-viraston perustaminen oli riippuvainen sote- ja maakuntauudistuksen valmistumisesta.

Lisätiedot: Satu Räsänen

Ⓞ **TAVARAMERKKILAIN KOKONAIJUUDISTUS HYVÄKSYTTIIN EDUSKUNNASSA**

Eduskunta hyväksyi pitkään valmistellun ehdotuksen uudeksi tavaramerkkilain 5.3.2019. Uudistuksella laitetaan täytäntöön EU:n tavaramerkkidirektiivi, saatetaan voimaan Suomella ratifioimatta ollut Singaporen sopimus ja toteutetaan kansalliset muutostarpeet. Uusi laki on moderni, aikaa kestävä, tavaramerkkijärjestelmän käyttöä tehostava ja elinkeinoelämän näkökulmasta onnistunut kokonaisuus. Laki tulee voimaan pikimmiten, kun eduskunta on antanut vastauksen ja tasavallan presidentti lain vahvistanut.

Lisätiedot: Riikka Tähtivuori

Ⓞ **EK:N JA TEKNOLOGIATEOLLISUUDEN NÄKEMYKSET VIENNINRAHOITUSJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ**

EK valmisteli yhteistyössä Teknologiateollisuuden rahoitustyöryhmän kanssa Suomen vienninrahoitusjärjestelmän kehittämistä koskevan näkemyksensä. Näkemykset toimitettiin maaliskuussa työ- ja elinkeinoministeriön Suomen julkisen vienninrahoitusjärjestelmän kehittämistä tarkastelevalle työryhmälle. Tavoitteena on Suomen vienninrahoitusjärjestelmän kilpailukyyn varmistaminen keskeisimpiin verrokkimaihin nähden. Keskeisiä osa-alueita ovat tällöin: i) vientitakuiden ja -rahoituksen kansallinen tuki nykyistä laajemman mandaatin kautta, ii) Finnveran roolin kehittäminen nykyistä itsenäisemmäksi toimijaksi, iii) vienninrahoituksen riskinoton, ehtojen, ja ennakoitavuuden kilpailukyky suhteessa verrokkimaihin, iv) takuiden ja rahoituksen valtuuksien riittävyyden varmistaminen ennakoitavalla ja pitkäaikaisella tavalla, ja v) pk-yritysten ja pienten vientikauppojen tukeminen uusia rahoitusratkaisuja ja toiminnallisia työkaluja kehittämällä.

Lisätiedot: Petri Vuorio

Ⓞ **GIPP-OHJELMA: UUDISTETTU JOHTORYHMÄ ALOITTI TOIMINTANSA / EK:N JA TEAM FINLANDIN MERITEOLLISUUTEEN KESKITYVÄ DELEGAATIOMATKA WASHINGTONIIN**

GIPP-ohjelman uudistettu johtoryhmä kokoontui ensimmäisen kerran 4.3. Ohjelma keskittyy hävittäjähankintojen virallisen tarjousosuuden ulkopuolelle jäävien investointien ja kaupan edistämiseen. Uudistetussa johtoryhmässä on mukana EK:n ja Business Finlandin edustajien lisäksi ohjelman kärkihankkeita edustavia yrityksiä. Tulevia aktiviteetteja suunnitellaan ja toteutetaan yritysten kanssa käytyjen keskustelujen perusteella.

EK ja Team Finland järjestävät meriteollisuuteen keskittyvän delegaatiomatkan Washingtoniin 6.–9.5.2019. Matkalla on tarkoituksena tavata sekä hallinnon edustajia että yksityisen puolen systeemi-integraattoreita. Osallistujilla on myös mahdollisuus vierailta Navy Leaguen järjestämällä Sea Air Space -messuilla sekä osallistua 1-on-1 tapaamisiin paikallisten yritysten kanssa. Lue lisää matkasta [täältä](#).

Lisätiedot: Kimmo Aura, Business Finland

⌋ **BRITANNIASSA BREXIT-UMPIKUJA**

Britannia pyysi lisääaikaa EU-eroneuvotteluihin, koska sopimukseton EU-ero halutaan välttää eikä muuta brexit-vaihtoehtoa saada toteutettua ennen brexit-päivämäärää 29.3. Eurooppalainen elinkeinoelämä kannattaa huolellisen neuvottelun tuloksena syntynyttä erosopimusta, joka takaa nykytilanteen säilymisen käytännössä koko siirtymäajan vähintään vuoden 2020 loppuun asti. Yritysten kannalta suurimpia huolenaiheita on sopimuksettoman EU-eron lisäksi pitkään jatkunut epävarmuus, jonka päätyminen on kiinni Britannian omista päätöksistä.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

⌋ **EU:N TEOLLISUUSPOLITIikka UUDElLEENTARKASTELUSSA**

Monet EU-maat, yritykset ja niitä edustavat järjestöt ovat toivoneet EU:lta nykyistä kunnianhimoisempaa ja strategisempaa teollisuuspolitiikkaa. Ranska ja Saksa ovat esittäneet julkiselle sektorille vahvempaa roolia sekä EU:n kilpailupolitiikan ja sen valvonnan höllentämistä. EK päivittää teollisuuspolitiikkalinjauksiaan yhteistyössä jäsenliittojen kanssa kevään aikana. Elinkeinoelämän näkemyksen mukaan EU:n pitää omilla toimillaan luoda yrityksille mahdollisimman kilpailukykyinen toimintaympäristö ja tavoitella tasaista pelikenttää myös EU:n ulkopuolella, mutta vastustaa protektionismia.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

⌋ **ILMOITTAJAN SUOJAA VAHVISTAVA DIREKTIIVI HYVÄKSYTTY**

EU:ssa sovittiin ns. whistleblower protection -direktiiviehdotuksesta siten, että yli 50 työntekijän yrityksen on otettava ilmoituskanava käyttöön. EK:n tavoite organisaation sisäisen kanavan ensisijaisuudesta toteutui, mutta ilmoittaja voi tapauskohtaisesti harkita ilmoittavansa ensisijaisesti myös ulkoiseen kanavaan (esim. viranomaiselle) menettämättä suojaa mahdollisia työnantajan vastatoimia vastaan. Vilpillisessä mielessä tehdyn ilmoittamisen sanktiointi pysyi direktiivissä.

Lisätiedot: Katja Miettinen, Santeri Suominen

⌋ **ULKOMAISTEN SIOITTAJIEŒ OSINKOJEN LÄHDEVEROTUKSEN MUUTOS HYVÄKSYTTIIN EDUSKUNNASSA**

Jatkossa verosopimuksen mukaisen veroprosentin soveltamisen edellytyksenä on, että osingon saajan loppusaajatiedot toimitetaan aina Verohallinnolle sen varmistamiseksi, että verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä on sovellettu oikein, ja osingon saajalla on ollut oikeus sopimuksen mukaiseen alempaan verokantaan. Lähdevero on 35 prosenttia, jos loppusaajatieta ei anneta. Hallintarekisteröidyille osakkeille maksettavien osinkojen lähdeverotusta koskevia säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran osinkoon, joka maksetaan 1 päivänä tammikuuta 2021 tai sen jälkeen.

Vaarana on, että lainmuutos johtaa lisääntyneeseen tarpeeseen liikaa perittyjen verojen palautukseen sekä heikentää ulkomaisten sijoittajien kiinnostusta Suomen markkinoihin ja heikentää siten myös yritysten rahoitusmahdollisuuksia. EK:n esittämät ongelmakohdat huomioon ottaen eduskunta edellytti kuitenkin, että hallitus tarkastelee vielä muutosten vaikutuksia ja arvioi niiden pohjalta mahdollisia muutostarpeita ennen soveltamisajan alkua.

Lisätiedot: Santeri Suominen, Tommi Toivola

OSAKKEENOMISTAJIEN OIKEUDET -MUUTOSDIREKTIIVI IMPLEMENTOITIIN OSAKSI KANSALLISTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

EK vaikutti vahvasti siihen, että kansalliseen lainsäädäntöön tehtävät muutokset erityisesti johdon palkitsemiseen liittyen saatiin oikeaan asentoon. Johdon määritelmä säilyy nykyisen kaltaisena, eli johdolla tarkoitetaan hallitusta, mahdollista hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa ja mahdollista toimitusjohtajan sijaista. Johdon palkitsemiseen liittyvä palkitsemispolitiikasta äänestäminen yhtiökokouksessa kirjattiin lakiin neuvoo-antavana, ei sitovana.

Lisätiedot: Hannu Ylänen

OECD UUDISTAA KANSAINVÄLISEN LIIKETOIMINNAN VEROTUSPERIAATTEITA

OECD pyysi helmi-maaliskuussa sidosryhmäkommentteja [konsultaatiodokumenttiin](#) digitalisoituvan liiketoiminnan verotuksesta. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne ovat luettavissa [OECD:n sivustolla](#). Valmistelutyö jatkuu ja hankkeen loppuraportti julkaistaan vuonna 2020.

EK katsoi lausunnossaan, että viime vuosien aikana jo toteutettuja uudistuksia ja niiden vaikuttavuutta tulee tarkastella ennen uusia muutoksia. Käyttäjien tai markkinan sijaintivaltiolle ei tule syntyä verotusoikeutta esimerkiksi pelkästään digipalvelujen käyttäjien määrään perustuen, vaan innovaation tulee säilyä verotusoikeuden kohdistamisen perusteena myös jatkossa. Alkuvaiheen kehitystyön kustannukset ja tappiot eivät saa jäädä kotivaltion kannettavaksi ilman vastaavaa voittojen verotusoikeutta. Muutoin kannustin innovaatioiden julkiseen rahoittamiseen menetettäisiin myös Suomessa. Muutokset eivät saa myöskään johtaa kaksinkertaiseen verotukseen tai suomalaisten yritysten veroriitojen lisääntymiseen.

Lisätiedot: Anita Isomaa-Myllymäki

PALKKOJEN PAKKOJULKISUUTTA VALMISTELLAAN

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti loppuvuodesta 2018 toimikunnan selvittämään palkkasyrjinnän vähentämistä. Työryhmän kokoonpano oli muokattu sellaiseksi, että oli alusta saakka valitettavan selvää, että työryhmän enemmistö näkee yksittäisten työntekijöiden palkkojen pakkojulkisuuden keinona lisätä palkkatasa-arvoa. Osa palkkojen pakkojulkisuutta ajavista haluaa antaa luottamusmiehelle oikeuden selvittää, vastoin henkilön omaa tahtoa, yksittäin työntekijän palkat. Osa työryhmän jäsenistä antaisi kaikille työntekijöille oikeuden urkkia toistensa palkat vastoin ihmisten omaa tahtoa.

Työryhmän mietintö julkaistaan maaliskuun jälkipuoliskolla. Vaikka esitys ei enää tällä vaalikaudella johda mihinkään, on selvää, että siitä tullaan vaaleissa keskustelemaan ja että asia tulee käsittelyyn myös hallitusohjelmaneuvoittelussa.

EK kannattaa toimenpiteitä palkkasyrjinnän poistamiseksi. Palkkojen pakkojulkisuus ei kuitenkaan ole tällainen toimi. Suomalaiset eivät halua, että ulkopuolinen henkilö saa heidän palkkansa tietää ilman heidän suostumustaan. EK teetti asiasta gallupin, joka osoitti merkittävä osa suomalaisista ei halua palkkojaan urkittavan. EK jatkaa edunvalvontatoimiaan palkkojen pakkojulkisuutta vastaan.

Lisätiedot: Katja Leppänen

☾ SOTE-ESITYS KAATUI EDUSKUNNASSA

Hallitus SOTE-valinnanvapauslain käsittely päättyi eduskunnassa. Vaikka esityksellä todennäköisesti olisikin ollut enemmistö täysistunnossa, muodostui perustuslakivaliokunnan edellyttämien muutosten tekeminen tässä aikataulussa mahdottomaksi. Asiaan palataan seuraavalla vaalikaudella.

Suuret puolueet ovat julkistaneet omat mallinsa sote-uudistukseksi. Keskusta kannattaa sote-palveluiden järjestämistä vastuun siirtämistä perustettaville maakunnille siten, että niihin tulee sote-asioiden lisäksi myös paljon muiden sektoreiden asioita. SDP kannattaa sote-palveluiden ja vain sote-palveluiden järjestämistä vastuun siirtämistä perustettaville sote-kunnille, jotka käytännössä olisivat sote-maakuntia. Kokoomus kannattaa sote-palveluiden järjestämistä kaupunkien ja kuntien muodostamien kuntayhtymien varaa.

Valinnanvapauden rooli ko. puolueiden malleissa on vähintäänkin epäselvä. Joka tapauksessa se on paljon vähäisempi kuin eduskunnassa kaatuneessa mallissa se olisi ollut. Todennäköistä on, että palvelut rakentuvat julkisten varaan. Palvelusetelien rahoitettava yksityinen sektori sitten täydentäisi näitä malleja.

EK:n näkökulmasta esityksen kaatuminen oli valitettavaa. Sote-keskusmalli olisi hyvin toteutuessaan tuonut tehokkuutta palvelutuotantoon, lisännyt asiakkaan valinnanvapautta ja luonut yksityiselle palvelutuotannolle tasavertaisemmat kilpailuolosuhteet. EK jatkaa taustalla työtä sellaisen mallin löytämiseksi, joka tukisi näitä tavoitteita.

EK:n näkökulmasta alati kiristynvä perustuslain tulkintakulttuuri on erittäin vaarallinen asia. Voisiko esimerkiksi sosiaaliturvaan säätää nykyisenkaltaisia sanktioita, karensseja ja vastikkeellisuutta, jos asiat olisivat nyt perustuslakivaliokunnassa käsittelyssä?

Lisätiedot: Ilkka Oksala

☾ LAUSUNTOJA JA KUULEMISIA

Lausuntoja on annettu tänä vuonna yhteensä 28 ja kuulemisia 58.